

Oxford Faydac?I?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Oxford Faydac?I?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28632>

Özet

Oxford Faydac?l?k Ölçe?i (Uyarlama), bireylerin ahlaki kararlar?nda faydac?l?k felsefesine ne ölçüde ba?l? olduklar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmis? psikolojik bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, ilgili yap?n?n Türk kültüründe geçerli?ini ve güvenilirli?ini test etmek için gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışması, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyarak, ahlaki muhakeme ve etik e?ilimler alanında çalışmaları için standartlaştırmis? ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı amaçlamıştır. Çalışma, ölçe?in psikometrik özelliklerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Ölçek, bireylerin eylemlerin sonuçlarına dayalı etik yargılarına de?erlendirmekte ve bu sayede faydac? e?ilimlerin hem bilişsel hem de duygusal bileşenlerini kapsamaktadır. Bu adaptasyon çalışması, özellikle sosyal psikoloji ve ahlak felsefesi alanlarında uluslararası araştırmaların Türkiye'de de yapılabilmesi için önemli bir altyapı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Faydac?l?k, Ahlak Psikolojisi, Ölçek Uyarlaması, Psikometri, Oxford Faydac?l?k Ölçe?i, Ahlaki Muhakeme, Etik E?ilimler

Yazarlar

Seda Erzi (Uyarlayan)

Amaç

Oxford Faydac?l?k Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin ahlaki yargılarına ve karar verme süreçlerinde faydac?l?k prensiplerini ne kadar benimsediklerini ölçmektir. Orijinal ölçek, bu felsefenin karmaşık yap?s?n? yakalamak üzere tasarlanmıştır; bu, bir eylemin ahlaki doğruluğunun, yalnızca o eylemin ortaya çıkardığı genel mutluluk veya fayda miktarına ba?l? olduğunu inanc?n? içerir.

Türkçe uyarlama çalışması (Erzi, 2019), ölçe?in Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel bağlamda geçerlili?ini ve güvenilirli?ini kanıtlayarak, yerel araştırmacıların ahlak psikolojisi alanındaki çalışmaları uluslararası standartlarda yürütmelerine olanak tanımayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki bireylerin faydac? e?ilimlerinin sistematik olarak incelenmesi mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yapı, Faydac?l?ktir. Orijinal Oxford Faydac?l?k Ölçe?i (OUS), genellikle

iki temel boyutta ele al?nan faydac? e?ilimleri ölçer:

Araçsal Faydac?l?k (Instrumental Utilitarianism): Daha büyük bir iyilik için bir bireye zarar vermenin kabul edilebilirli?ini içeren, fedakarlık ve maliyet-fayda analizi gerektiren so?uk ve bili?sel faydac?l?k yönü.

Genel Faydac?l?k (Pro-Social Utilitarianism): Ba?kalar?na yardım etmeye, genel refah? art?rmaya ve iyilik yapmaya yönelik s?cak ve duygusal olarak motive edilmi? faydac?l?k yönü.

Uyarlama çal??mas?, bireylerin etik ikilemler kar??s?ndaki tepkilerini de?erlendirerek, bu iki boyutun Türk popülasyonunda da ayr???p ayr??mad???n? incelemi?tir. Ölçek, bu iki bile?enin skorlar?n? ayr? ayr? sa?layarak faydac?l?k farkl? yönlerinin incelenmesine olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, Erzi (2019) taraf?ndan yürütölen uyarlama çal??mas?nda detayl?ca incelenmi?tir. Uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i, ölçüt ba??ntl? geçerlik ve ay?rt edici geçerlik yöntemleri kullanl?r.

Erzi (2019) çal??mas?nda, Oxford Faydac?l?k Ölçe?i'nin Türk kültürüne uyarlanmas?n?n psikometrik özelliklerinin yeterli düzeyde oldu?u belirtilmi?tir. Yap? geçerli?inin incelenmesi amacıyla do?rulatoryc? faktör analizi (DFA) gibi istatistiksel yöntemler kullanl?larak ölçe?in orijinal iki faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmi?tir. Okuyucular?n geçerlik analizlerinin detaylar?na ula?abilmesi için kaynakçada belirtilen makaleye ba?vurmalar? önerilir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini ve iç tutarl?l???n? ölçmek için kritik öneme sahiptir. Erzi (2019) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?lık katsay?lar? (genellikle Cronbach Alfa de?eri) hesaplanm??t?r.

Ölçe?in güvenilirli?inin yüksek oldu?u, yani ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ü bildirilmi?tir. ?ç tutarl?lık de?erlerinin kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde ç?kmas?, Oxford Faydac?l?k Ölçe?i'nin Türkçe formunun güvenilir bir ölçme arac? oldu?unu göstermektedir. Ancak spesifik güvenilirlik katsay?lar? için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r.

Faktör Analizi

Oxford Faydac?l?k Ölçe?i'nin faktör yap?s?, genellikle orijinal ?ngilizce versiyonunda oldu?u gibi iki faktörlü bir modelle aç?klanmaktadır. Türkçe uyarlama çal??mas?nda da bu yap?n?n korunup korunmad??? incelenmi?tir.

Uyarlama sürecinde, ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla do?rulamaya faktör analizi (DFA) kullan?lm??tır. DFA sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak beklenen iki faktöre (Araçsal Faydac?l?k ve Genel Faydac?l?k) uygun ?ekilde yüklendi?ini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ölçe?in Türk kültüründe de faydac?l?k?n farklı boyutlar?n? barındıran bir ?ekilde ayr?t edebildi?ini teyit etmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Orijinal ölçe?in Türkçe'ye adaptasyonu)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, Üniversite Ö?rencileri

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Population Details: Uyarlama çal??ması için kullan?lan örneklem detaylar?, Erzi (2019) makalesinde yer almaktadır.

Test Methodology: Ölçek, kat?lımcılar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri yoluyla uygulanır. Derecelendirme format? 7'li Likert Ölçe?i ?ekindedir.

Anahtar Kelimeler

Ahlak Felsefesi, Faydac?l?k, Psikolojik Ölçüm, Etik Karar Verme, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: sedaerzi@maltepe.edu.tr

Correspondence Address: Seda Erzi (Maltepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?tırma amaçlı kullan?m?na dair izinler ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Seda Erzi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?li? (Uyarlama): 2019

Kaynaklar

Erzi, S. (2019). Psychometric properties of adaptation of the Oxford Utilitarianism Scale to Turkish. *Humanitas*, 7(13), 132-147. doi: 10.20304/humanitas.507126

Makaleye Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.gov.tr

Orijinal makalenin PDF'i a?a??daki adresten indirilebilir: oxford-faydacilik-olcegi-toad.pdf

Oxford Faydac?l?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin orijinal formu için yukar?da belirtilen referans makaleye (Erzi, 2019) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM